

صندلی خالی

از خواب برید. گریه‌های شبانه دست از سرش بر نمی داشت. از بس خواب‌های ترسناک دید بود دیگر خسته شده بود. تا کی باید نیش می لرزید، تا کی باید به این سرشوش‌شوش و تلخ تن تا این کی باید به این بی‌خوابی‌ها در این حال به اندازه یک زن ۵۰ ساله سختی کشیده بود. تنها دلخوشی‌اش این سرش بود. شاید اگر او نداشت خیلی وقت پیش از یاد آمده بود.

مادر لیکنش را روی صورت بیدار انداخت. پاشو که فرار است برای شام دیدی، تقی به خانه مانم بیاید. قبل از این که بدلا حرفی بزند، پدر غرولند کرده بود. چند روز هفته برادرش به خانه می آید؟ مگر اینجا چه خبر است که ما نمی دانیم، در این چند سال که ازدواج کرده ایم کاری به کار تو که خواهرش بوده ای نداشته، حالا چی شده که دو سه هفته پیش دلم اینجاست؟ اگر اتفاقی افتاده مرا هم محرم بدانی و گویند. من منتش را به یک کمرش زده بود. تو که آنقدر شکاک هستی که اگر بیایند اعتراض می کنی و اگر بیایند هم حرف در می آوری.

چوبخت میان زن و شوهر بالا گرفته بود. بیدار می دید که مثل خواهرش مادرش دور برداشته و برادر ای که به آن حرف و بحث تامله بندند، کوتاه می آید. اما این که ۱۲-۱۳ سال پیش نداشتش تا این حال دلتش برای پدرش می سوخت. مادرش همیشه خواسته شام با هم گرمی می نشاند و به پدر زور می گفت.

کسی می بیند و زن و مرد را با هم می برد. اما در خانه شان آدمی بودند. زن دایی بیدار بود از آنش خوشش می آمد و به شوهر به تعریف و تمجید او از کرده بود. بیدار، ای گونه ای گل انداخته و مورتی بود. فراروشته از نگاهش به نگاه مادر و امیر، خیره شده بود. امیر، انگار به گونه ای دیگر او را نظر نگذاشته. تا این

طلاق از مردی که در زندان است

که سن و سالش کم بود یا این حال خوب می فهمید که انگار تمام این بیابان و بورها به خاطر اوست. مادر زن دایی گوشه ای نشسته بود و حرف می زدند و پدر هم ناچار گوش به حرف‌های برادر زنش داده بود. لیکنش از روی لب مادر محو نمی شد. بیدار بعد از شام به آستین‌خانه بنام برده بود. احساس خوبی نداشت انگار چیزی او را در این حس به پدرش نزدیک کرده بود. لیکنش عروس بیشتر به عروسک شایه تاشه پیدا کرده بود تا دخترتی که تکامل یافته و آماده پذیرش مسؤلیت زندگی است. چند ماه بعد از عقد نکاح مادر باز شده بود و گفته بود که دایی تقی، دوست برادر بیدار، را به عنوان دخترش زده است مادر میگردد و بیدار زن امیر، خود پدر مخالفت کرده بود ولی بعد از هفته سفر اصرارها و قهرهای مادر کار خودش را کرده بود. پدر برای این که

فرحناز خسروشاهی

معاون مجتمع قضایی خانواده (۱)

به موجب ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی در مواردی که ادامه زوجیت موجب ضرر و حرج زوج (زن) باشد زوج می تواند با وجود تمایل نداشتن زوج (شوهر) از مزایای مزاجیه جداگانه خانواده دعوی نکاح فراق تمایلی طلاق کند و دادگاه با بررسی دلایل زوج و در صورت اثبات صحت ادعای زوجیت میسر بر وجود ضرر و حرج در زندگی مشترک زن و شوهر و از بی فایده بودن طلاق صادر کند. حال به بیان توضیح مواد مربوطه می پردازیم. طبق ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی چنانچه زوج زوجیت موجب ضرر و حرج باشد، زوج می تواند با مزاجیه به حکم طرح قضایی طلاق کند. چنانچه ضرر و حرج مذکور در محکمه ثابت شود، دادگاه می تواند زوج را مجبور به طلاق کند و در صورتی که اجراء میسر نباشد، زوج از آن حکم شرع طلاق معذور می شود. هم‌چنین دادگاه می تواند زوج را از تعریفی از عسر و حرج تشخیص دهد. آن را برعهده دادگاه گذاشته است. در فرهنگ فارسی واژه عسر و حرج به معنای دشواری، دشواری، تنگی و تنگنویسی است و عسر و حرج، به معنای تنگی و فشار و مکالم و تنگی است. معنی گناه و پزوه نیز کار می رود. در تعریف عسر و حرج از گفته شده هر عملی که انسان را به تنگ و ضیق اندازد و هر کاری که انجام‌دهنده آن را

دلش پر از خون بود یا این حال چاره ای جز دادگاه نداشت. چکار می توانست بکند؟ هیچ و بیخوابی برایش جز خدا

بذکر صنادیق مورداری که از دیدگاه قانونگذار غالباً برای زنها ایجاد عسر و حرج می کند، می‌پردازیم در تبصره الحاقی به ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی مصوب ۸/۱۱/۴۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام، نمونه ای از این موارد ذکر شده است: ۱- ترک زندگی خانوادگی توسط زوج حداقل به مدت ۶ ماه متوالی و به ۹ ماه متوالی در مدت تکمیل بدون عسر و حرج ۲- اعتیاد زوج به یکی از انواع مخدر و یا مشروبات الکلی که به اساس زندگی خانوادگی خلل وارد آورد و استنطاق یا عدم امکان آرزوی هم به ترک آن در مدت که به تشخیص پزشکی است ترک اعتیاد لازم بوده است. ۳- حکومت ظفری زوج به بیخ اسباب یا بیشتر ۴- ابتلای زوج به بیماری های صعب العلاج و اسبابی یا اسبابی با هر عارضه صعب العلاج دیگر که زندگی مشترک را مختل کند. ۵- ضرب و ستم و یا هر گونه سوء رفتار مستمر زوج در عرف یا آنچه به وضعیت ضرر و مشقت قابل تحمل برای زوج باشد، به دلیل ضرر و حرج زوج که دادگاه در سایر مواردی که عسر و حرج زن در دادگاه احراز شود، حکم طلاق صادر کند. بنابراین نگاه قانونگذار در بیان صنادیق فوق الذکر با در نظر گرفتن وضعیت اکترا و اغلب زنها است که در موارد صنادیق مذکور غالباً در عسر و حرج قرار می‌گیرند. زیرا است. در موارد بسیار دیگری می‌تواند از صنادیق عسر و حرج نسبت به زن باشد. عسر و حرج و ضرب و ستم نسبت به همسر است و نیز مسکوتات کیفری به جرم سرتخت زن دارد. بنا بر آنچه به توضیح داده شده و ماده ۱۱۳۰ و تبصره الحاقی آن بند ۵ و ۳ از صنادیق مذکور در تبصره الحاقی آن بند ۱۲۰ می‌تواند تحقق یافته و حلال به دلیل عسر و حرج و مشقت زوج از ادامه وضعیت موجود در این زوج

دست پسر معنادر آن دانشه است. احمد سه سال بیشتر نداشت که سختی زندگی پیدا و امیر به نهایت رسید. وقتی یک هفته از نیامان امیر به خانه گذشت بیدار متوجه شد که شوهرش به جرم سرتخت مدتی و روانه زندان شده است. زندگی با امیر که تا گردن در خلاف فرقه بود، به‌ویژه او که غیرمکرم بود پدر دستهای کوچک نوه اش را در دست گرفته بود که حرفهای دخترش را که از نهایت می سوخت گوش می داد. مادر در برخلاف همیشه که چاروختنحال راه می انداخت تا حرفش را به کرسی نشاندند ساخت مانده بود. - وسایل چیزیه ت از این جمع کن و تا مجبور نشدی بیتر از این اجازه خانه را بپروریزی، بیشتر از این بگیر و ایجا بیای، بالاخره مثل قبل کنار هم که بقمه نان می خوریم. - شما اگر این حرفها را می‌زنید به خاطر خودتان است. چون اگر از زندان بیرون بیاید و جایی نداشته باشد پیش شما می آید و آبروشان را سلب می کند. آن وقت عارضه‌هایش را به جای من، شما می شنوید مگر نمی‌دانستید پسران معنادر است چرا مرا بدبخت کردید... دایی زن دایی رفتی بودند. چند سال از زندگی برقرار و تیشیب پیدا و امیر گذشته بود. هر بار قهر و آشتی و سرانجام تهدیدهای امیر، بیدار می‌دانست که راه نجات او در چلبلی است. احمد حالا ۱۲ سال داشت. بیدار کاری بر او دستش و پا کرده بود تا سر بار پدرش باشد ولی امیر دست پر از نبود. - طلاق نمی‌دهم. روزی که بیدار با شکایت امیر در دادگاه حاضر شد، کفر می‌کرد یا کهنکاهی که عسر و حرج سرتختی که امیر دویار می‌گفته شده و در زندان است بتواند تکیه بگیرد ولی ضایع او گفته بود شما نباید خانه‌تان را ترک می‌کردید و محکم به زندگی داده بود. زن سرگردان و تنها در جاده قافله به دنبال راهی می‌گشت تا بتواند خودش را از این زندگی دردناک خلاص کند. احمد زندان است و از جدا شود. نمی‌توانست برای رسیدن به این خواسته‌ها از چه راهی بیاورد شود.

ایجاد شده، البته بار اثباتی هر یک از موارد مورد ادعای زوج مذكور در تبصره الحاقی ماده ۱۱۳۰ و سایر موارد با تشخیص خواهان طلاق یعنی زوج است. در خصوص ضرب و ستم صرف ادعای زوج یعنی برکت کاری از ناحیه همسرش و یا اخذ گواهی طول درمان از پزشک قانونی برای پیوستن زوج و اثبات عسر و حرج زوج کافی نیست بلکه نخست باید سوء رفتار زوج و ضرب و ستمش را با وجود صحت ادعای زوجیت ثابت شود. البته در مواردی که دادگاه تشخیص دهد مردود ادعای زوجیت میسر بر وجود عسر و حرج از ادامه زندگی مشترک نیاز به اثبات و قضاوت با احتیاط و اصل سکونت زوجین است. با تصور فرار از استنطاق شهادت و یا راجع کردن به مددکاری در خصوص صحت و سقم اظهارات زوج و تحقیق و استنطاق متضمن صادری کند. در صورت اثبات عسر و حرج زوج از ادامه زندگی به دادگاه طبق قانون شوهر را ملزم و اجبار به طلاق می‌کند و در صورتی که اجبار میسر نباشد، زوج به آتش حکم ضمن صدور برای طلاق محکوم می‌شود. طبق ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی حضانت فرزندان (پسر و دختر) تا سن تسالی با مادر خواهد بود و پس از آن پدیر خواهد بود. البته نکته اینست که در اثر عدم موافقت با استنطاق و اثبات برای پدری که طفل تحت حضانت اوست صحت حضانت و اثبات برای طفل در معرض حضانت دچار عسر و حرج و ضرب و ستم نسبت به همسر است و نیز مسکوتات کیفری به جرم سرتخت زن دارد. بنا بر آنچه به توضیح داده شده و ماده ۱۱۳۰ و تبصره الحاقی آن بند ۵ و ۳ از صنادیق مذکور در تبصره الحاقی آن بند ۱۲۰ می‌تواند تحقق یافته و حلال به دلیل عسر و حرج و مشقت زوج از ادامه وضعیت موجود در این زوج

Advertisement for 'Frahkhan' (فراخوان) magazine. It features the magazine's logo, contact information (www.safety-congress.com), and a list of articles including 'The Role of Safety in the Construction Industry' and 'The Role of Safety in the Mining Industry'. It also includes a section for 'Safety Congress' with details on membership and events.

Advertisement for 'Helo' (هلو) magazine. It features the magazine's logo, contact information (www.tnc.ir), and a list of articles including 'The Role of Safety in the Construction Industry' and 'The Role of Safety in the Mining Industry'. It also includes a section for 'Safety Congress' with details on membership and events.

Advertisement for 'Iranian Spirit' (ایران اسپریم) magazine. It features the magazine's logo, contact information (www.iranianspirit.com), and a list of articles including 'The Role of Safety in the Construction Industry' and 'The Role of Safety in the Mining Industry'. It also includes a section for 'Safety Congress' with details on membership and events.

Advertisement for 'Safety Congress' (مجمع قضایی خانواده). It features the organization's logo, contact information (www.barghebakhtar.org), and a list of articles including 'The Role of Safety in the Construction Industry' and 'The Role of Safety in the Mining Industry'. It also includes a section for 'Safety Congress' with details on membership and events.

Advertisement for 'Safety Congress' (مجمع قضایی خانواده). It features the organization's logo, contact information (www.barghebakhtar.org), and a list of articles including 'The Role of Safety in the Construction Industry' and 'The Role of Safety in the Mining Industry'. It also includes a section for 'Safety Congress' with details on membership and events.